

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/76/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220010400
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220010400.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Jozefa Piknu a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného B. M., pre pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno a) Trestného zákona a § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 24. júna 2020, č. k. 1T/54/2020-130, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. augusta 2020 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda a obžalovaného B. M. zamietajú.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 24. júna 2020, č. k. 1T/54/2020-130, bol obžalovaný B. M. (ďalej len obžalovaný) uznaný za vinného v bodoch 1/ až 3/ z pokračovacieho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno a) Trestného zákona a § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 10.03. 2020 vo večerných hodinách vošiel do pohostinstva zvaného Bárka vo Vojke nad Dunajom vyhladal svoju matku poškodenú X. M., nar. XX.X.XXXX, a začal jej hroziť podrezaním krku, a keď sa vrátila domov na adresu M. N. F. č. XXX, videla ako zaspal držiac v ruke nôž,

2/ dňa 17.03.2020 v čase okolo 19.00 hod. na adrese M. N. F. č. XXX, okres Dunajská Streda, na svoju matku poškodenú X. M., nar. XX.X.XXXX, verbálne opakovane zaútočil slovami, že ju podreže a nôž s vysúvacou čepeľou držal v pravej ruke,

3/ dňa 20.03.2020 o 10.00 hod. na ceste č. III/1421 na úrovni Šulianskych jazier, okres Dunajská Streda, sa opäť vyhrážal svojej matke poškodenej X. M., nar. XX.X.XXXX, podrezaním krku, čím u nej vzbudzoval obavu o život a zdravie.

Okresný súd ho za to odsúdil podľa § 360 odsek 2 Trestného zákona, s použitím § 36 písmeno l), § 38 odsek 3 Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní realizoval vyhlásenie o vine, ktoré súd prijal, preto vykonal dokazovanie len čo do výroku o treste. Následne okresný súd v odôvodnení zrekapituloval výsledky dokazovania.

Samotný výrok o treste okresný súd odôvodnil tým, že vychádzajúc pri výmere výšky a druhu trestu z ustanovenia § 34 Trestného zákona a nasl., zväziac najmä osobu páchatela, ktorý sústavne, aj keď doteraz iba slovne, napádal svoju matku takto pravdepodobne konal po dlhší čas, o čom svedčí aj záznam v evidencii priestupkov, vychádzajúc aj zo spôsobu vykonania skutkov, zo vzniknutého následku, strachu matky a obavy z toho, že svoje vyhrážky aj vykoná, zväziac aj tú skutočnosť, že na zvýraznenie svojich vyhrážok používal aj nôž v ruke, čo považoval okresný súd v zmysle § 138 písm.

a) Trestného poriadku za zbraň a tieto skutky spáchal proti chránenej osobe - blízkej osobe, zväžiac aj stav poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pričom mohol vyhodnotiť iba jednu poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písmeno l) Trestného zákona, že sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, dospel k záveru, že uložený nepodmienečný trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 9 mesiacov postačí na dosiahnutie účelu trestu a dostatočným spôsobom zabezpečí individuálnu ako aj generálnu prevenciu.

Na výkon uloženého trestu obžalovaného zaradil okresný súd do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia s odôvodnením, že dosiaľ nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní si prokurátor ponechal lehotu na podanie odvolania, no obžalovaný zahlásil voči rozsudku odvolanie.

Podaním doručeným okresnému súdu 26. júna 2020 aj prokurátor zahlásil voči rozsudku odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Prokurátor v odvolaní uviedol, že podľa jeho názoru sa okresný súd pri ukladaní trestu nedostatočne riadil ust. § 34 Trestného zákona, keď obžalovanému uložil trest pri dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Z ust. § 34 odsek 1 Trestného zákona, v ktorom je definovaný účel trestu, vyplýva, že účelom trestu je ochrana spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, ďalej odrazenie iných od páchania trestných činov a trest má byť tiež vyjadrením morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou. S prihliadnutím na okolnosti daného prípadu nebolo na mieste uložiť obžalovanému vyššie uvedený trest, ktorý nedostatočne vystihuje doterajší život obžalovaného, spôsob spáchania trestného činu a jeho motív. Obžalovaný najmenej v troch prípadoch hrozil zabitím svojej matke, ktorá spočiatku jeho trestnú činnosť neoznamovala, avšak keď jeho hrozby sa stali pre ňu neudržateľnými, rozhodla sa podať trestné oznámenie. Na zdôraznenie svojich hrozieb neváhal obžalovaný použiť zbraň, čo vyvolávalo dôvodnú obavu o život poškodenej. Z dokazovania vyplynulo, že takto sa väčšinou správal obžalovaný po požití alkoholických nápojov, keď jeho správanie sa stávalo nekontrolovateľným. Zákonom stanovená trestná sadzba v konkrétnom prípade je od 6 mesiacov do 3 rokov odňatia slobody, pričom súd uložil trest odňatia slobody pri dolnej hranici trestnej sadzby. Spôsob spáchania skutku, osoba poškodenej a doterajší spôsob života obžalovaného sú hlavné skutočnosti, ktoré odôvodňujú uloženie prísnejšieho trestu odňatia slobody a to v polovici zákonom stanovenej sadzby. Podľa môjho názoru iba uloženie prísnejšieho trestu by malo dostatočný prevýchovný účinok na obžalovaného a v neposlednom rade by pôsobilo i v rámci generálnej prevencie.

Z prezentovaných dôvodov prokurátor v konečnom návrhu žiadal, aby krajský súd v zmysle ust. § 321 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste s tým, že v zmysle ust. § 322 odsek 3 Trestného poriadku vo veci sám rozhodne a obžalovanému uloží zákonný trest.

Obžalovaný odvolanie odôvodnil osobitným písomným podaním prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Evy Bubniakovej.

V odvolaní uviedol, že odvolanie podáva čo do výroku o treste, nakoľko sa s rozsudkom nestotožňuje. Uviedol, že si je vedomý svojej viny, no zdôraznil, že doterajší výkon väzby ho dostatočne presvedčil o jeho nesprávnom konaní, poučil sa z neho a svoj čin veľmi ľutuje. Svoju matku má v skutku rád, nikdy by jej neublížil. Obaja sú rovnako temperamentní, ale nikdy si naozaj fyzicky neublížili. Sám si nevie vysvetliť, prečo bol na matku taký zlý, ale v tom čase bol v rozvodovom konaní s manželkou, ktorá síce bola v tom čase aj tehotná, ale on ani nevie, či to dieťa je jeho. Tento stav ho privádzal do veľkej nervozity a tak si to vlastne odniesla matka, ktorá bola stále pri ňom. Vo väzbe o celej veci veľa premýšľal, cítil sa byť vinný za svoje správanie, ale aj to si dobre uvedomoval, že matke by určite neublížil. Aby sa vyhol hádkam s matkou, dohodol sa s krstnou matkou, že bude bývať u nej. Jeho rodina tiež vie, že matke by neublížil a preto mu chce pomôcť tým, že ho prichýlia, aby sa s matkou viac nehádali. V ďalšej časti odvolania obžalovaný poukázal na znalecký posudok znalca z odvetvia psychiatrie MUDr. Mária Straku, ktorý vo svojom posudku č. 54/2020 z 3. mája 2020 na strane 12 konštatuje, že obvinený z hľadiska psychiatrického nie je nebezpečný na slobode, a že mu nie je potrebné aktuálne nariadiť žiadny spôsob psychiatrickej či inej ochrannnej liečby.

Na základe vyššie uvedeného je obžalovaný toho názoru, že v čase spáchania skutku pravdepodobne bol len pod vplyvom rozvodového konania, čo mu spôsobovalo nervozitu, ba až agresívne správanie. V súčasnosti je už so všetkým zmierený a cíti len smútok nad svojim správaním a vie, že by sa žiadneho trestného činu proti svojej matke nedopustil, preto sa mu výška uloženého trestu zdá byť neprimeraná. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 321 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám rozhodol o primeranom treste na slobode.

Strany sa k dôvodom odvolania protistrany písomne nevyjadřili.

Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) riadne predložený na rozhodnutie 16. júla 2020.

Za účelom prejednania odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 25. augusta 2020. Na verejné zasadnutie sa dostavil prokurátor krajskej prokuratúry, obhajca obžalovaného a formou eskorty bola zabezpečená účasť obžalovaného. Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí nedopíňal, lebo žiadne návrhy v tomto smere prednesené neboli.

V konečnom návrhu prokurátor žiadal svojmu odvolaniu vyhovieť a rozhodnúť v zmysle písomne podaného odvolania. Odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť. Obhajkyňa obžalovaného sa pridržala konečného návrhu obsiahnutého v písomnom odôvodnení odvolania a odvolanie prokurátora navrhla ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku. Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že všetko ľutuje, žiada lepší trest a sľubuje, že sa to už nebude opakovať.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 odsek 1, odsek 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 321 odsek 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 odsek 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podali prokurátor a obžalovaný ako oprávnené osoby, v zákonnom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Následne s poukazom na ust. § 317 odsek 1 Trestného poriadku krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolania prokurátora a obžalovaného nie sú dôvodné.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, krajský súd žiadne pochybenia nezistil. Zo zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že okresný súd vykonal dokazovanie procesne správne a v rozsahu dostatočnom na rozhodnutie. V tomto smere nakoniec žiadne odvolacie námietky neboli. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o treste, krajský súd považuje za potrebné na úvod pripomenúť niektoré teoretické východiská rozhodné pre ukladanie trestu.

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 odsek 4 Trestného zákona prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že okresný súd správne v rámci skúmania pomeru a miery poľahčujúcich a priťažujúcich okolností u obžalovaného ustálil prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi (1:0), následne správne aplikoval ust. § 38 odsek 3 Trestného zákona, teda znížil hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu a trest ukladal v rámci modifikovanej trestnej sadzby v rozpätí od 6 mesiacov do 26 mesiacov.

Pokiaľ ide o druh a výšku uloženého trestu, obžalovanému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov je aj podľa názoru krajského súdu trestom primeraný, spravodlivým, zodpovedajúcim potrebám generálnej, ako aj individuálnej prevencie.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky prokurátora, krajský súd je toho názoru, že ukladanie prísnejšieho nepodmienečného trestu odňatia slobody by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne. Je treba si uvedomiť, že obžalovaný spáchal prečin a dosiaľ nebol súdne trestný. Ako prvotrestanému páchatelovi prečinu mu tak bol uložený rovno najprísnejší zo všetkých druhov trestov, akým nepodmienečný trest odňatia slobody nepochybne je. Jeho ďalšie sprísňovanie by nebolo adekvátne najmä závažnosti spáchaného prečinu.

Naopak, uloženie trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu resp. niektorého z alternatívnych trestov, ako sa domáhal v odvolaní obžalovaný, by bolo neprimerane mierne. Krajský súd zastáva názor, že iný ako nepodmienečný trest odňatia slobody by sa vzhľadom na osobu obžalovaného minul účinkom. Práve nepodmienečný trest odňatia slobody uložený blízko dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby bude podľa názoru krajského súdu dostatočným prostriedkom na dosiahnutie účelu trestu tak, ako ho má na mysli Trestný zákon, predovšetkým z hľadiska individuálnej prevencie. Zároveň takýto trest dostatočne vyjadrí aj morálne odsúdenie obžalovaného.

Čo sa týka spôsobu výkonu uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, okresný súd správne obžalovaného zaradil podľa ust. § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Z prezentovaných dôvodov krajský súd odvolania prokurátora a obžalovaného na verejnom zasadnutí ako nedôvodné postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.